

70/18 Strategiplan Møre Bispedøme 2019 -2021

Meir himmel på jorda

Kyrkja i Møre vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og håp i Jesus Kristus

Saman med den enkelte kyrkjemedlem og kyrkjelydane i Møre vil Møre biskop og Møre bispedømeråd som del av Den norske kyrkja bidra til vere

Vedkjennande: Vi vitnar i ord, gjerning og liv om frelse, fridom og håp i Jesus Kristus

Open: Vi er eit fellesskap som er trygt, som er prega av likeverd, deltaking og respekt for skilnader.

Tenande: Vi engasjerer oss i samfunnet, viser miskunn, fremjar rettferd og vernar om skaparverket.

Misjonering: Vi vitnar om Jesus Kristus lokalt og globalt og tilber saman med den verdsvide kyrkja

I perioden 2019–2021 vil vi at:

1. Gudstenestelivet blomstrar
2. Fleire søker dåp og trusopplæring
3. Kunst og kulturuttrykk er ein del av kyrkja sitt liv
4. Folkekyrkja engasjerer seg i samfunnet
5. Fleire finn sin plass i kyrkjeleg arbeid
6. Kyrkja skaper trygge rom
7. Kyrkja har ein demokratisk og velfungerande organisasjon

Dette vil vi oppnå ved å:

- Gi trua plass mellom oss
 - Ta samfunnsansvar
 - Kommunisere
- Styrke kvalitet på gudstenester, kyrkjelege handlingar, tenester og aktivitetar
 - Invitere til engasjement og deltaking
 - Kalle menneske til tru og teneste

Kyrkjemøtet sine strategiske mål og Møre bispedøme sitt visjonsdokument ligg til grunn for denne strategiplanen.

1. Gudstenestelivet blomstrar

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Gudstenesta gir eit møte med det heilage, med Gud.
- Gudstenesta er eit ope, deltakande og inkluderande fellesskap.
- Gudstenesta knyter oss til den verdsvide kyrkja.
- Kyrkja har vigslar som feirar kjærleiken og ber om Guds signing over samlivet.
- Kyrkja lar etterlatne møte omsorg og få oppleve ei verdig gravferd der dei får leggje den døde i Guds hender.
- Kyrkja tar i vare og fornyar kyrkjemusikken og gir rom for ulike og nye kunst- og kulturuttrykk.

Kor er vi og kor går vi?

Talet på gudstenester på sun- og helgedagar i Møre er grunna prestemangel noko redusert frå tidlegare år og var i 2017 på 2981. Gjennomsnittleg utgjer dette 96 deltakarar på kvar gudsteneste. I 2017 blei det halde 785 gudstenester utanom sun- og helgedagar. Gudstenestefrekvensen er på 49%. Talet på gudstenester på kvardagar har auka, medan talet på gjennomførte forordna gudstenester på sundagar har gått noko tilbake.

Gudstenestereforma og trusopplæringsreforma er viktige element for å nå målet om eit blomstrande gudstenesteliv. Vi vil aktivt arbeide for med kyrkjelydsutvikling og for at gudstenestene i Møre skal ha som kjenneteikn at dei er levande og opne. Vi vil arbeide med å utvikle gudstenestene etter gudstenestereforma, for god samhandling mellom tenestegruppene og vi vil leggje til rette for at auka involvering av leke medarbeidarar og utfordre frivillige til å ta større ansvar i førebuing og gjennomføring av dei forordna gudstenestene. Vi vil arbeide for at fleire kan ta del ved å vurdere skysordning, tidspunkt og betre tilrettelegging for ulike fysiske og psykiske behov.

Vi vil i tillegg invitere kyrkjelydane til ta auka ansvar for å invitere til leke gudstenester, temagudstenester, salmekveldar, kulturarrangement og andre arr. i kyrkja.

Musikken har hatt sin naturlege plass i kyrkja til alle tider. Kyrkjemusikken sameinar eit åndeleg og musikalsk siktemål, og tolkar og formidlar kristen tru. Vi vil arbeide for å styrkje og sikre det kyrkjemusikalske livet i kyrkjelydane og kyrkja si formidling av tradisjonell og ny kyrkjemusikk. Vi vil ha eit særleg fokus på formidling av den rike salmeskatten til nye generasjonar og ønskjer velkommen nye musikkformer og sjangerbreidde i formidlinga.

2. Fleire søker dåp og trusopplæring

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Medlemmer i Den norske kyrkja ber barna sine til dåpen.
- Alle døypte og tilhøyrande i alderen 0–18 år blir inviterte til trusopplæring som gjer at dei kjenner seg heime i kyrkja, og som gir kunnskap om kristen tru.
- Fleire barn og unge deltar i barne- og ungdomsarbeid i regi av kyrkja og dei fri-villige organisasjonane som samarbeider på «Strategisk plattform Kirkens unge».
- Konfirmasjonstida gir fellesskap og næring til tru og liv.
- Misjon er ein del av kyrkjelyden sin identitet og eit uttrykk for at Gud har gjort oss til sine sendebod.
- Samisk språk og kultur blir varetatt i gudstenestelivet og i trusopplæringa
- Teiknspråk og døve sin kultur blir varetatt i gudstenestelivet og i trusopplæringa
- Kyrkja er inkluderande og legg til rette fullverdig deltaking for dei som har særlege behov eller som treng tilrettelegging.

Kyrkja er relevant, livsnær og tilgjengeleg og arbeider får å skape fleire møtestader for aldersgruppa 18–30 år. Kyrkja har trusopplæring for vaksne Kyrkja deler evangeliet gjennom ord, nærvær og handling, lokalt og globalt.

Kor er vi og kor går vi...?

Tal på dåpshandlingar går ned både i faktiske og relative tal. Etter å ha vore tett opp mot 90% har delen dåp av tilhøyrande blitt redusert til 86% (2017). Dåpstala går mest ned i dei folkerike prostia, men er stabile i bygder, tettstadar og mindre byar.

I trusopplæringstiltaka har vi sett auke i deltaking på landsomfattande tiltak (49%) og delen av 15-åringar som blir døypte held seg svært høg (97%). I Møre har 73 (2017) kyrkjelydar misjonsavtale

Vi vil halde fast at undervisning og trusopplæring er grunnleggjande verdiar i kyrkja. Vi vil bruke Bibelen, dele evangeliet, bruke forteljningane og arbeide for auka bibelglede. Vi vil halde fram arbeidet med å utvikle trusopplæringsplanane og stimulere tverrfagleg samhandling. Vi vil at stabane skal arbeide saman for ta i bruk gode verktøy til dåpsarbeidet. Vi vil ha fokus på innmelding til dåp, dåpssamtale, tilrettelegging for dåpsfamiliane i kyrkja, tilby fellesdåp og leggje til rette for dåp i nye omgjevnader. Alle som søker dåp skal ha eit godt møte med kyrkja!

Alle kyrkjelydane i Møre har godkjente trusopplæringsplanar. Vi vil fornye planane og utvikle dei til å bli endå betre reiskap i trusopplæringsarbeidet. Vi vil arbeide for at deltakingsprosenten aukar, særleg i dei kyrkjelydane der under 50% av invitert målgruppe tar del.

Vi vil arbeide for at deltaking i konfirmasjonstida framleis held seg over 80% . og vil ha særleg fokus på at konfirmasjonstida skal gi fellesskap, hjelp til å setje grenser og næring til liv og tru. Vi

trur at dei som vel konfirmasjon også seinare vel å døype når dei ein gong får barn og vi vil auke fokus på strategi- og planarbeidet for konfirmasjonstida.

Vi vil arbeide for å leggje til rette for at det blir skapt gode møteplassar for aldersgruppa 18 – 30.

Vi vil satse på ungdomsdemokratiet i kyrkja, på ungdomsting og på samarbeid med den kyrkjelege barne- og ungdomsorganisasjonane gjennom «Strategisk Plattform Kirkens unge» Vi vil stimulere til leiartrening og utfordre og kalle unge til å ta yrkesutdanning som kvalifiserer til teneste i kyrkja.

Gjennom SMM (Samarbeid menighet og misjon) får kyrkjelydane hjelp til å styrkje og utvikle sin misjonale identitet gjennom misjonsavtalar med misjonsorganisasjonar, tilgang misjonal kompetanse, og erfaring av korleis Guds misjon knyter saman den verdsvide kyrkja i eit heilskapleg globalt misjonsengasjement. I overkant av 2/3 av kyrkjelydane i Møre har misjonsavtale, og målet i strategiperioden er at talet aukar. Vi vil skape større medvit av sendings- og misjonsdimensjonen i kyrkjelydane og arbeide for at alle kyrkjelydane forstår at dei misjon er kyrkja sitt vesen.

3. Kunst- og kulturuttrykk er ein del av kyrkja sitt liv:

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Kyrkja skaper rom for ulike uttrykk gjennom kunst og kultur, særleg for unge.
- Kyrkja arbeider målretta med rekruttering innan kyrkjemusikk.
- Kyrkja er ein relevant samarbeidspartner for kulturlivet elles.
- Kyrkja som kulturarena er ein berebjelke i folkekyrkja sin plass i samfunnet.
- Kyrkja er ein aktiv forvaltar av salmeskatten.

Kor er vi og kor går vi...?

Det er auke i bruk av kyrkja til konsert og kulturformål. I alt blei det i 2017 invitert til 780 konsertar og kulturarr. og 107 000 tok del. Dette talet aukar, jamvel om det er ein del kulturarr. som ikkje blir godt nok registrerte i statistikkane. Vi veit likevel, ikkje minst med utgangspunkt i markant auke av frivillige, (7790 pers. i 2017) at kunst- og kulturarbeidet er svært viktig del av kyrkja sitt liv.

Vi vil arbeide for at kyrkjene skal vere arena for eit mangfald av kunst og kulturuttrykk. Kyrkjehusa er kulturbygg og kyrkjene formidlar kultur.

Vi vil at kyrkjelydane i aukande grad skal arrangere samlingar i kyrkja og at sokna skal leggje til rette for eksterne aktørar. Ulike kulturuttrykk opnar opp og inviterer inn på ein måte som gir

mange høve til å nærme seg kyrkja sin bodskap. I samarbeid med kulturlivet vil vi arbeide for å gje rom for det skapande menneske i kyrkjerommet.

Det kyrkjemusikalske arbeidet og kulturarbeidet skal vidareførast gjennom utvikling av kyrkjemusikalske planar og vi vil arbeide for at mange fleire av kyrkjelydane skal ha vedtekne planar innan utgangen av perioden.

Vi erkjenner at kulturarbeidet i kyrkja er ein av bærebjelkane i folkekyrkja, og vil arbeide for betre dokumentasjon av dette arbeidet og for å styrke kyrkja som kulturaktør og kulturarena.

4. Folkekyrkja engasjerer seg i samfunnet

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Kyrkja fremjar menneskeverd, fred, menneskerettar og vern om skaparverket.
- I samarbeid mellom kyrkjelydar og diakonale institusjonar fremjar kyrkja omsorg, rettferd og respekt.
- Kyrkja stimulerer menneske til aktivt samfunnsengasjement.
- Kyrkja er ein relevant, aktiv og synleg aktør i media.
- Kyrkja er ein tydeleg og konstruktiv aktør i det norske samfunnet i samarbeid med styresmakter, livssynssamfunn, kulturliv og ulike organisasjonar.
- Kyrkja styrkjer samarbeidet med skolar og barnehagar.
- Kyrkja oppsøker og tilbyr fellesskap til dei som er nye i Noreg.
- Dei som er nye i Noreg finn sin plass i kyrkjelydane i Den norske kyrkja eller i sine egne trussamfunn.
- Kyrkja fremjar religionsdialog lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kor er vi og kor går vi...?

Talet på grøne kyrkjelydar er 15 og veksande. Miljøengasjementet er vaksande og bdr. har starta eit prosjekt som arbeider aktivt og godt med ENØK-tiltak i kyrkjene. Talet på diakoniplanar har auka siste året. Det diakonale samarbeidsprosjektet i Surnadal mellom kyrkja og kommunen har hausta gode tilbakemeldingar. Dei fleste kyrkjelydar har egne heimesider og Møre bispedøme er i aukande grad synleg på digitale plattformer, gjennom heimeside og facebookside.

Diakoni er ein av bærebjelkane i kyrkja sitt arbeid. Nestekjærleik, inkluderande fellesskap, vern om skaparverket og kamp for rettferd skal underbygge kyrkja sine ord og gjere henne truverdige. Vi vil støtte og bispedømet sitt ENØK-prosjekt og arbeide for energiøkonomisering og miljøsertifisering på alle nivå i kyrkjelyd og kyrkjer. I strategiperioden er det eit mål å utvikle diakonalt planverk i kyrkjelydane og vi vil stimulere til diakonalt strategiarbeid i prostiet og til auka samarbeid med diakonale institusjonar/organisasjonar.

Kyrkje – helse samarbeid er også ein viktig arena. Vi vil arbeide for å styrke samarbeidet med kommunane og vere opne for å gå inn i diakonalt samarbeid, særleg i prosjekt som har fokus på psykisk helse og som rettar seg mot ungdom.

Etablering av «Kystpilegrimsleia» og «Valldalsleden» utfordrar til å arbeide vidare med å utvikle pilegrimsledene. Utvikling av nøkkelstadane og arbeidet med å legge til rette for fleire «opne kyrkjer» står sentralt. Vi vil at pilegrimsreiser og retreatopphald skal vere ein del av den andelege utvikling for både tilsette og kyrkjelydar.

Media er ein viktig aktør i høve til det som skjer i den enkelte kyrkjelyd og i bispedømet. Kvar enkelt står overfor auka informasjonsflyt og sosiale media er ein viktig arena. I Møre ønskjer vi å utvikle opne strategiar for god kommunikasjon og forbetre kommunikasjonen vår i sos-med. Vi vil leggje til rette for transparente prosessar. Vi erkjenner at satsing på digital kommunikasjon kan setje kyrkja i kontakt med mange ein elles ikkje når fram til og vi vil auke kompetansen på dei digitale plattformene.

Kyrkja er ein del av samfunnet og vil framleis oppmuntre til aktivt samfunnsengasjement. Vi vil fremje den kristne kulturarven og ta samfunnsansvar ved å føre dialog med styresmakter, samfunnsinstitusjonar og organisasjonar.

Men mest av alt vil vi at kyrkja står fram med profetisk røyst som forkynner Kristus og som vernar livet og set menneskeverdet høgt!

Vi vil invitere til religionsdialog, samarbeide med skule og barnehage og alltid stå opp for dei minste og dei svake i samfunnet.

Vi vil arbeide for integrering for dei som er nye i landet, for dei som mot eigen vilje er isolert frå fellesskapet og for dei som er einsame og åleine.

5. Fleire finn sin plass i kyrkjeleg arbeid:

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Kyrkja inspirerer til deltaking i frivillig teneste.
- Kyrkja sikrar gode arbeidstilhøve for sine frivillige og tilsette.
- Kyrkja styrkjer rekruttering til kyrkjeleg utdanning.
- Kyrkja medverkar til at fleire søker kyrkjelege stillingar

Kor er vi og kor går vi?

I Møre er 32% av alle prestar under 40 år. 31% er over 60 år. 25% av prestane er kvinner. Kvar prestestilling hadde i snitt 2,9 søknadar i 2017, men har gått svært mykje ned i 2018.

Prestar i Møre bispedøme har lågast gjennomsnittsalder i landet! Det er svært gledeleg at heile 32% av prestane er under 40 år.

I alt tok biskopen del ved 6 vigslingar i løpet av året. Det er likevel grunn til uro over dårleg rekruttering til kyrkjeleg teneste. Fleire sokn står utan fast tilsett prest, og gruppa av prestar som nærmar seg pensjonsalder aukar!

I Møre er det 15 diakonstillingar i kyrkjelydar som får delvis statleg tilskott. Det er 9 kateketar som delvis får statleg tilskott. Desse er tilsett av Kyrkjeleg fellestråd. I tillegg er det om lag 350 andre tilsette i dei lokale kyrkjelydane med fellestrådet som arbeidsgjevar. Det er mangel på friviljuge leiarar og det er vanskeleg å rekruttere til ledige stillingar i kyrkja. Vi vil utfordre til rekruttering av nye medarbeidarar, både frivillige og løna.

Godt arbeidsmiljø og god personalforvaltning er eit viktig grunnlag for rekruttering til kyrkjeleg utdanning og teneste. Dette gjeld og for alle dei frivillige/uløna medarbeidarar i kyrkja.

I Møre ønskjer vi medarbeidarar som ser kvarandre og tek del med nådegåver, evner og fagkunnskap. Vi vil arbeide for å auke kvinnedelen i presteskapet og vi vil kalle fleire til teneste i kyrkjeleg arbeid

Vi ønsker tryggje det faglege arbeidet ved å leggje til rette for årlege fagsamlingar, samstundes vil vi styrke tverrfagleg samarbeid i stab og på alle nivå i kyrkja.

I Møre vil vi styrke det strategiske arbeidet i prostiet slik at kyrkjelydar som ikkje har tilsett kateket og diakon også får del dei ulike faggruppene sin kompetanse.

Dei kyrkjelege strukturane og ordningane er i endring. Vi vil ha ei aktiv haldning for å utvikle desse ordningane med fokus på arbeidsmiljøet.

6. Kyrkja skapar trygge rom:

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Alle menneske har ukrenkeleg verdi.
- Kyrkja deltek i arbeid mot undertrykking og alle former for vald og overgrep.
- Kyrkja fremjar språk for, og samtale om, grenser, makt og seksualitet.
- Kyrkja støttar haldningar, aksjonar og rørsler som er imot undertrykking og alle former for vald og overgrep.

Kor er vi og kor går vi...?

I Møre er det innført ordningar for varsling og det er kultur for å melde frå om kritikkverdige tilhøve. Arbeidsgivar tar saker der ein medarbeidar eller nokon i kyrkjelyden sine grenser er trua på stort alvor.

Vi vil alltid møte ho/han som er krenka med tiltru og tillit. Vi vil ta i bruk/utvikle system og ordningar som kan gi profesjonell hjelp og støtte til ho/han som er undertrykt og/eller utsett for vald og overgrep. Vi vil ha nulltoleranse for mobbing og vil arbeide for trygge arbeidstilhøve ved å leggje til rette for vernearbeid og ved å lytte til tillitsvalgte.

Vi vil arbeide for å gi rettferdig behandling til ho/han som blir klaga for overgrep, vald eller anna kritikkverdig handling.

I Møre vil vi støtte og samhandle med diakonale organisasjonar og institusjonar som gir hjelp til dei som er krenka og utsett for vald og overgrep. Vi vil ha reglar og rammer og krevje politiattest for leiarar i barne- og ungdomsarbeidet. Vi vil ha kontor som gir innsyn og opne strukturar. Vi vil støtte kampanjar som talar den krenka si sak og vi bruke kyrkjerommet til temagudstenester og andre arrangement for å skape fleire trygge rom.

7. Kyrkja har ein demokratisk og velfungerande organisasjon:

Delmål er forankra i vedtak i Kyrkjemøte og Kyrkjeråd

- Kyrkja har demokratiske ordningar som sikrar at ho blir styrt i samsvar med grunnlaget sitt og ønska til kyrkjemedlemmene.
- Kyrkja styrkjer ungdomsdemokratiet, særleg lokalt og regionalt.
- Kyrkja arbeider fram ei kyrkjeordning som varetar både lokal tilknytning og heilskapleg styring.

Kor er vi og kor går vi...?

Møre bispedøme legg til rette for årlege fagsamlingar for dei vigsla tenestegruppene. Gjennom kontaktmøter og i vernearbeidet inviterer arbeidsgivar til samspel og samarbeid med representantar for arbeidstakarorganisasjonane. Møre bispedøme satsar på å utvikle ungdomsdemokratiet og legg til rette for samråd med organisasjonane på «Plattform –kirkens unge» Bispedømet er ikkje redd for meiningsmangfald og ønskjer stor breidde i alder og kjønn i sine valte demokratiske organ. Bispedømet har god tradisjon for tverfaglege møter, men har få samarbeidsarenaer på prostnivå mellom tilsette i fellesråd og tilsette i bispedømeråd.

Vi vil arbeide for gode samarbeidsrutinar og leggje til rette for gode møteplassar for tilsette i dei to arbeidsgivarlinjene. Vi vil arbeide for ei kyrkjeordning som styrkjer lokal medverknad og som hindrar sentral over-styring

Vi vil arbeide for å auke kompetansen for dei nye sokneråda, vi vil gi gode råd og samhandle på ulike nivå. Vi erkjenner at planarbeid er krevjande, at det kan splitte meir enn det samlar og at arbeidet kan opplevast fragmentarisk og uoversiktleg. Vi vil styrke soknerådet som organ og arbeide for å samle dei ulike planane i kyrkjelyden i heilskapsplanar.

Vi vil lytte til sokna sine ønskjer og arbeide for at soknerådet får reell medråderett i tilsetjingssaker og i alle andre saker som angår soknet.

Vi vil gi ungdomsdemokratiet gode høve til å utvikle seg. Vi vil tryggje rådgivingskompetansen for ungdomsspørsmål og arbeide for å rekruttere bredt til ungdomsting.